

tringer; men at jeg tværtimod udtalte i al Almindelighed, at jeg ansaa alle saadanne stærke Udtryk for urigtige og beklagede, at de bleve brugte, fra hvilken Side de saa end kom; dette gjør jeg fremdeles.

Den største Del af sit Foredrag skjænkede som sagt det ærede Medlem mig, og han kom tilbage til det forenede Venstres Program og til min Underskrift af dette, og benyttede det, at han mente, at jeg var gaaet ganske imod dette Program, til at karakterisere mig som upaalidelig i politisk Henseende. Da det er første Gang, at dette i det Omfang er blevet inddraget i Debatten her i Salen, og vi i det Hele taget ere gaaede temmelig vidt i Retning af at drage politiske Udtalelser frem og benytte os frit af Ordet overfor hinanden, saa skal jeg tillade mig at gaa noget dybere ind paa denne Sag. Jeg skal da først bemærke, at, naar det ærede Medlem vil benytte dette som Grund til at skildre min Mangel paa Paalidelighed som Politiker — jeg skal senere komme til at omtale min Stilling til Spørgsmaalet — skal jeg dog sige, at, hvis man vil inblade sig paa en dybere Undersøgelse i den Retning, saa vil der være Mange, som ikke kunne staa for den Maalestok, det ærede Medlem anlægger, at han vist selv heller ikke vil kunne staa for den Maalestok, han selv anlægger. Det ærede Medlem erindrer vist, hvorledes det gik ved Behandlingen af den militære Straffelov, og hvorledes han i Udvalget havde tiltraadt Straffebestemmelser, som han senere var en af de Vrigste for at faae bort. Et æret Medlem, som nu staaar paa samme Side som han, har udtalt, at det er Tilfældet, at han i Udvalget har tiltraadt Forslag, som han senere frakaldt, og som han var en af de Vrigste og Hidstigste til at drive Agitation imod hele Landet over. Det ærede Medlem veed jo ogsaa, hvorledes Thingets nuværende høitærede Formand i sin Tid var en af de Virksomste ved Vedtagelsen af den Grundlovsforandring, som senere førte til den reviderede Grundlov. Hvis noget Saadant kunde være Motiv til at tale om Mangel paa Paalidelighed, saa vilde en lignende Betegnelse møde ham. Det ærede Medlem vil ligeledes erindre, hvorledes Folkethingsmanden for Kjøbenhavns Amts 5te Valgtreds udtalte sig her i Thinget den 17de Oktober 1873 i sin bekjendte Tale, hvor han traadte saa stærkt op imod den Opfattelse, hvortil det ærede Medlem, om hvem jeg taler, nu hører, hvorledes han da talte om, at det System, de arbejdede for, betød Afstæffelsen af det monarkiske Princip som praktisk Princip i vor Forfatning, og hvor han sigtede de Herrer for, at de ved deres

Fremførd kom til det, som man i Almindelighed i Verden kalder en Republik med en Konge i Spidsen; han udtaler senere i samme Foredrag, hvorledes vi i 1848 bleve af med den kongelige Absolutisme, og at vi navnlig siden 1866 have havt en Forfatning, der giver de enkelte Individuer, Stænder og Korporationer en saa stor Retsbeskyttelse og Frihed, som de maaske ikke have havt i noget andet Land, og det er den Tilstand, som de Herrer af det forenede Venstre ville afstæffe, fordi de ved folkelig Selvstyrelse forstaa Riketten for dem og deres Meningsfæller, saa længe de ere i Flertal her i Thinget, til absolut at regjere her i Landet. Men, naar vi nu vide, med hvilken Styrke det ærede Medlem nu træder op sammen med de Herrer, saa kan der være ligesaa god Grund til at sigte ham for Mangel paa Paalidelighed, som der er til at sigte mig. Hvad min Deltagelse i at underskrive det forenede Venstres Program i 1870 angaar, skal jeg sige, at, medens jeg endnu ikke er kjender, at jeg af Hensyn til Programmet's Indhold har begaaet nogen Feil ved at underskrive det, idet jeg endnu er af den Mening, at i jo større Udstrækning den almindelige Befolkning her i Landet kan komme til at deltage i Landets Styrelse, desto bedre er det for Landet i det Hele taget og for Folket i det Hele taget, saa mener jeg dog, at jeg, naar henses til den Udvikling, som har fundet Sted efter den Tid, og i Almindelighed naar henses til de Medlemmer, jeg gik sammen med, har handlet urigtig i at gjøre det. Jeg vil henlede Opmærksomheden paa, at ved alle de Spørgsmaal, saavel i Almindelighed som med Hensyn til den Fremgangsmaade, som kan være at følge under afvejlende politiske Omstændigheder, som ere opkomne efter den Tid — og om de fleste af de Spørgsmaal strides vi jo endnu i dette Dødblik — ved alle de Spørgsmaal og navnlig i den Fremgangsmaade, som er fulgt af de Herrer for at gennemføre den Opfattelse af det paagjældende Program, som de have søgt at lægge deri, har jeg aldrig været delagtig. De Herrer, som have siddet sammen med mig her i Salen siden 1870, ville erindre, at jeg for mit Vedkommende tidlig kom

Rettelser.

Sp. 106, Lin. 15 f. o.: „foruden“, læs: „forudsat“.
— 142, Lin. 30 f. n.: „1875“, læs: „1878“.